

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

IZVJEŠTAJ

**o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva finansija
i organa uprave nad kojima ministarstvo vrši nadzor**

IZVJEŠTAJ

U Izvještaju o radu i stanju u upravnim oblastima Ministarstva finansija i organa uprave nad kojima ministarstvo vrši nadzor je data realizacija Programa rada Vlade za 2012. godinu

NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA

Ministarstvo finansija vrši poslove uprave koji se odnose na: pripremanje prijedloga tekuće ekonomske politike Crne Gore i praćenje njenog ostvarivanja; pripremanje, planiranje, izradu i izvršenje budžeta Crne Gore; fiskalni uticaj; nadzor nad ostvarivanjem prihoda i izvršavanje izdataka budžeta Crne Gore; predlaganje smjernica i srednjoročnog makroekonomskog okvira za pripremu i planiranje budžeta; izvršenje, izmjenu i procjenu budžeta uz analizu zahtjeva potrošačkih jedinica i vanbudžetskih fondova za dodjelu budžetskih sredstava i predlaganje njihovih izmjena; kapitalnu potrošnju javnog sektora, procjenu osnovnih ekonomskih proporcija i bilansa; simuliranje, testiranje i ocjenu efekata ekonomskih i razvojnih mjera i institucionalnih promjena; bankarski sistem; hartije od vrijednosti; davanje mišljenja sa aspekta unapređenja poslovnog ambijenta na predloge zakona i drugih propisa; izvršavanje plaćanja po zahtjevu potrošačkih jedinica; vođenje glavne knjige trezora; upravljanje računovodstvenim sistemom državnih primitaka; pripremu završnog računa budžeta; finansijsku kontrolu putem korišćenja računovodstvenog sistema baziranog na planiranim obavezama; praćenje izvršavanja izdataka; pripremu redovnih finansijskih izvještaja za potrebe Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada); upravljanje raspoloživim novčanim sredstvima na konsolidovanom računu trezora; upravljanje dugom nastalim po osnovu hartija od vrijednosti koje je emitovala država, nastalim po osnovu datih garancija i uzetih zajmova; upravljanje domaćim i spoljnim dugom, stranim donacijama, pomoćima i zajmovima; praćenje finansijskog poslovanja vanbudžetskih fondova i jedinica lokalne samouprave; pripremu predloga propisa o finansijskom sistemu, sistemu igara na sreću, osiguranju, računovodstvu, reviziji, sprječavanju pranja novca i finansiranju terorizma; koordiniranje aktivnosti, ostvarivanje saradnje i realizaciju obaveza prema Svjetskoj banci, Međunarodnom monetarnom fondu i drugim međunarodnim finansijskim institucijama; javne prihode (carine, porezi, doprinosi, takse, naknade i dr.), kojima se finansiraju javni rashodi na nivou države i na nivou jedinica lokalne samouprave; međunarodne ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja; primjenu međunarodnih ugovora koji se odnose na carinsku politiku; sistem finansiranja lokalne samouprave; carinsku i poresku politiku; razvoj sistema unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru u skladu sa međunarodnim standardima; pripremanje i sprovođenje propisa iz oblasti svojinsko-pravnih odnosa, državne imovine, premjera i katastra nepokretnosti, eksproprijacije zemljišta, založnih prava na imovini, povraćaj i obeštećenje po osnovu oduzetih imovinskih prava; odlučivanje u drugostepenom upravnom postupku iz oblasti imovinskih prava i prvostepene postupke restitucije; staranje o naplati unutrašnjeg duga koji čine potraživanja Vlade kroz redovne, stečajne i sudske postupke i aktiviranje založnih prava po tom osnovu, oblast javnih nabavki; davanje predloga u vezi sa upravljanjem i raspolaganjem državnom imovinom; primjenu Zakona o ratifikaciji Okvirnog sporazuma između Vlade Crne Gore i Komisije evropskih zajednica o pravilima za saradnju koja se odnose na finansijsku pomoć EZ Crnoj Gori u okviru sprovođenja instrumenta pretprijetne pomoći (IPA); donošenje propisa, poslovnika i procedura o uspostavljanju decentralizovanog sistema upravljanja projektima Evropske unije u Crnoj Gori; sprovođenje tendera, ugovaranje, odobravanje plaćanja i finansijsko izvještavanje sa aspekta javnih nabavki u oblasti usluga, nabavki, radova, bespovratne pomoći i tvininga, u smislu programa koje finansira Evropska unija u Crnoj Gori; obezbjeđivanje primjene pravila Evropske unije, uredbi i procedura koje se odnose na nabavke u oblasti usluga, radova, opreme, tvininga i bespovratne pomoći, pravilno funkcionisanje sistema izvještavanja; kontrolu aktivnosti u okviru organizovanja tenderskih procedura, grantova, ugovaranja, finansiranja, odobravanja plaćanja; državnu pomoć; međunarodnu finansijsku saradnju u oblastima za koje je ministarstvo osnovano;

usklađivanje domaćih propisa iz okvira svoje nadležnosti sa pravnim poretom Evropske unije; upravni nadzor u oblastima za koje je ministarstvo osnovano; kao i druge poslove koji su mu određeni u nadležnost.

Upravni nadzor vršio se nad :

Poreskom upravom;
Upravom za nekretnine;
Upravom carina;
Upravom za igre na sreću;
Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
Upravom za imovinu;
Zavodom za statistiku (MONSTAT – om) i
Upravom za javne nabavke.

Ministarstvo je imalo sljedeće organizacione jedinice :

Sektor budžeta;
Sektor za ekonomsku politiku i razvoj;
Sektor državnog trezora;
Sektor za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći;
Sektor za finansijski sistem i unaprijeđenje poslovnog ambijenta;
Sektor za poreski i carinski sistem, računovodstvo i reviziju;
Sektor za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru;
Sektor za imovinsko pravne poslove;
Odjeljenje za pripremu državne pomoći;
Odjeljenje za unutrašnju reviziju;
Odjeljenje za suzbijanje nepravilnosti i prevara;
Odjeljenje za evropske integracije;
Kabinet ministra i
Služba za opšte, kadrovske poslove i finansije.

STANJE PO SEKTORIMA

SEKTOR BUDŽETA

U izvještajnom periodu u Sektoru budžeta, u skladu sa Programom rada Vlade za 2012. godinu, usvojeni se sljedeći akti:

1. Zakon o budžetu Crne Gore za 2013. godinu

Sektor za budžet pripremio je Prijedlog Zakona o budžetu Crne Gore za 2013. godinu, koji je Skupština usvojila 28.12.2012. godine. Budžet Crne Gore za 2013. godinu obuhvata četiri dijela:

- Tekući budžet*
- Transakcije finansiranja*
- Kapitalni budžet i*
- Budžet državnih fondova*

Pored opšteg i posebnog dijela Zakon o budžetu Crne Gore za 2013. godinu sadrži obrazloženje koje obuhvata:

- Procjenu konsolidovane javne potrošnje u Crnoj Gori*
- Makroekonomski i fiskalni okvir*
- Srednjoročni okvir budžetske potrošnje*

- *Obrazloženje tekućeg budžeta, transakcija finansiranja, kapitalnog budžeta i budžeta državnih fondova.*

2. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o budžetu Crne Gore za 2012. godinu

Usljed pogoršanja ekonomskih okolnosti, zbog čega je došlo do smanjivanja budžetskih prihoda i povećanja izdataka, kao i usljed tehničkog usaglašavanja sa primjenom Uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave, pripremljen je i Skupština je 24. maja 2012. godine usvojila Zakon o izmjenama i dopunama zakona o budžetu za 2012. godinu.

3. Zakona o zaradama državnih službenika i namještenika

Predmetni zakon Skupština Crne Gore je usvojila na sjednici drugog vanrednog zasijedanja u 2012. godini, dana 27. februara 2012. godine. Ovim Zakonom državni službenik i namještenik ostvaruje pravo na zaradu, naknadu i druga primanja.

4. Odluka o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad člana radnog tijela ili drugog oblika rada

Vlada je donijela ovu Odluku na sjednici od 25. aprila 2012. godine kojom se propisuju kriterijumi za utvrđivanje visine naknade za rad članova savjetodavnog tijela koje obrazuje Vlada Crne Gore i visine naknade za rad članova radnih timova, radnih grupa i drugih oblika rada, koje obrazuje predsjednik ili potpredsjednik Vlade Crne Gore, ministar ili starješina drugog organa uprave.

5. Uredba o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima

Vlada je donijela ovu Uredbu na sjednici od 25. aprila 2012. godine kojom se utvrđuju uslovi, način ostvarivanja i visina naknade troškova državnim službenicima i namještenicima nastalih u vezi sa radom.

6. Odluka o izmjeni Odluku o utvrđivanju vrijednosti koeficijenta za obračun fiksnog dijela zarade nosilaca pravosudnih i ustavnosudskih funkcija

Vlada je donijela ovu Odluku na sjednici od 7.juna 2012. godine kojom je izmijenjena obračunska vrijednost koeficijenta za obračun fiksnog dijela zarade nosilaca pravosudnih i ustavnosudskih funkcija, u bruto iznosu od 110 €.

7. Odluka o izmjeni Odluku o utvrđivanju vrijednosti koeficijenta za obračun fiksnog dijela zarade državnih i javnih funkcionera koji vrše funkciju u Vladi Crne Gore

Vlada je donijela ovu Odluku na sjednici od 7.juna 2012. godine kojom je izmijenjena obračunska vrijednost koeficijenta za obračun fiksnog dijela zarada državnih i javnih funkcionera koji vrše funkciju u Vladi Crne Gore, u bruto iznosu od 110 €.

8. Odluka o utvrđivanju vrijednosti koeficijenta za obračun fiksnog dijela zarade državnih službenika i namještenika za fiskalnu 2012. godinu

Vlada je donijela ovu Odluku na sjednici od 7.juna 2012. godine kojom je utvrđena obračunska vrijednost koeficijenta za obračun fiksnog dijela zarada državnih službenika i namještenika za fiskalnu 2012. godinu, u bruto iznosu od 90 €.

Osim navedenih akata urađeno je i sljedeće:

Saradnja sa organima uprave nad kojima Ministarstvo finansija vrši nadzor, kao i sa svim budžetskim korisnicima, u procesu planiranja i izvršenja budžeta i izvještavanja.

Nastavljene su aktivnosti na **uspostavljanju efiksnijeg sistema kontrole budžetske potrošnje**. U skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, a u cilju uspostavljanja kontrole ugovorenih obaveza, razmatrani su i odobravani planovi javnih nabavki budžetskih korisnika.

U skladu sa ustaljenom praksom, vođena je **politika striktno kontrole obračuna zarada svih potrošačkih jedinica koje se finansiraju iz budžeta**. Naime, pored centralizovanog sistema obračuna zarada u Ministarstva finansija, u okviru kog se vrši obračun zarada za oko 8.100 zaposlenih u državnoj upravi, omogućeno je vršenje kontrole obračuna zarada potrošačkih jedinica koje vrše samostalni obračun zarada. Kroz podnošenje standardizovanih izvještaja o obračunu zarada koje je propisalo Ministarstvo finansija, sprovedena je kontrolu tehničke ispravnosti obračuna zarada, kao i ispunjavanje uslova za ostvarivanje dodataka na zaradu po osnovu prekovremenog, prazničnog, noćnog rada, beneficiranog staža i drugih vidova dodataka utvrđenih propisima.

Sektor za budžet pripremio je i **budžetski cirkular** sa detaljnim obrazloženjem za popunjavanje zahtjeva za dodjelom budžetskih sredstava za potrošačke jedinice. U njemu su sadržani zahtjevi, parametri i objašnjenja za izradu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu. Budžetski cirkular pripremljen je i u maju 2012. godine dostavljen svim potrošačkim jedinicama.

Budžetski cirkular sadrži sljedeće djelove:

Makroekonomska i budžetska politika za 2013. godinu koja je obuhvaćena Smjernicama makroekonomske i fiskalne politike za period 2012-2015. godine.

Srednjoročni prioriteti ministarstva koji sadrži pripritate gdje je potrebno navesti aktivnosti koje predstavljaju srednjoročne prioritete koje će ministarstvo realizovati u naredne tri godine kao i očekivani rezultati koji će biti ostvareni ukoliko aktivnost bude uspješno realizovana.

Limite potrošnje utvrđene za Predsjednika Crne Gore, Skupštinu, Pravosudne organe, Generalni sekretarijat Vlade i ministarstva, posebne organe državne uprave i državne fondove

Nova struktura kontnog okvira koja je dostavljena svim korisnicima

Instrukcije za popunjavanje tabela sa finansijskim podacima za sve korisnike budžeta. Instrukcije i smjernice za pripremanje ne-finansijskih podataka za sve korisnike budžeta kojim je predviđena obaveza budžetskih korisnika da dostave sljedeće ne-finansijske podatke: **Izjavu o misiji, Nazive programa, Opise programa, Ciljeve programa, Zadatke programa, Indikatore programa, Značajne promjene i Izvore finansiranja.**

Obrazloženje koje budžetski korisnik prilaže uz zahtjev za budžetskim sredstvima i ovaj dio budžetskog cirkulara se odnosi na potrebu da se dostave podaci o Zakonskom okviru iz kojih proizilazi aktivnost potrošačke jedinice, aktivnosti koje su realizovane u 2012. i koje se planiraju u 2013. godini, podatke o broju zaposlenih koji su primili zaradu i prosječna isplaćena zarada za prvih sedam mjeseci, podatke o najznačajnijim problemima finansiranja u 2012. godini i obrazloženje traženih sredstava po stavkama.

Ministarstvo finansija izdalo je u februaru mjesecu **Uputstvo za pripremu zahtjeva za budžetskim sredstvima za kapitalni budžet za 2013. godinu**, za pripremu kapitalnog budžeta potrošačkih jedinica i jedinica lokalne samouprave.

SEKTOR ZA EKONOMSKU POLITIKU I RAZVOJ

Osnovni cilj aktivnosti Sektora u 2012. godini je nastavak unaprijedjenja procesa makroekonomskog i fiskalnog projektovanja i analiziranja, započetog u 2011. godini, kako bi donosioci odluka imali pouzdanu i realnu osnovu za kreiranje mjera i politika u skladu sa promjenama na spoljašnjem i unutrašnjem tržištu.

Kao konkretni rezultati usklađeni sa dinamikom Programa rada Vlade za 2012. godinu, pripremljeni su sljedeći programski i analitički dokumenti:

- Nacionalni plan razvoja 2013-2016. – prva verzija
- Pretpristupni ekonomski program za Crnu Goru 2012-2015.
- Obrazloženjenje Rebalansa budžeta za 2012. Godinu

- Obrazloženje Zakona o budžetu za 2013. Godinu
- Makroekonomske projekcije 2013-2015. – ažurirane
- Prolječna analiza makroekonomskih trendova i strukturnih reformi 2012. (2011. i prvi kvartal 2012.)
- Jesenja analiza makroekonomskih trendova i strukturnih reformi 2012. (prva tri kvartala 2012.)
- Mjesečni makroekonomski indikatori (periodično publikovani od januara do decembra)
- Aktuelne analize u Biltenima Ministarstva finansija u vezi sa javnim finansijama i aktuelnim makroekonomskim trendovima.

Osim navedenog, tokom 2012. godine Sektor je pripremio dvije informacije koje je utvrdila Vlada:

- Informacija o Twining projektu "Nacionalna strategija razvoja i nacionalni plan razvoja"
- Informacija o Pretpristupnom ekonomskom program za Crnu Goru 2012-2015.

U oblasti makroekonomskih procjena i projekcija postignuti su sljedeći rezultati u 2012. godini:

- Procjena ekonomskog rasta i elemenata BDP-a po proizvodnom principu za 2012. Godinu
- Projekcija ekonomskog rasta za period 2013-2015. prema proizvodnom i potrošnom principu
- Alternativni scenario nižeg ekonomskog rasta i osnovnih makroekonomskih indikatora za period 2013-2015.
- Projekcija javnih prihoda za period 2013-2015., ukupnih i pojedinačnih
- Projekcija javnih prihoda za period 2013-2015. na osnovu projekcije nižeg ekonomskog rasta.

Tokom 2012. godine, intezivno se nastavilo sa radom na **Twinning projektu "Strategija razvoja Crne Gore i Nacionalni plan razvoja"** koji je započet u maju 2011. Cilj ovog projekta je izrada Nacionalnog plana razvoja (NPR) Crne Gore kao nužnog preduslova u procesu pristupanja EU i definisanje relevantnih pravila, procedura i institucionalnih postavki neophodnih za njegovo sprovođenje. Uz koncept pripremljen od strane konsultanata konzorcijuma Njemačke, Austrije i Slovenije, kao i njihovu ekspertsku podršku i kroz interaktivnu medjusektorsku komunikaciju, krajem 2012. godine pripremljena je prva verzija tog dokumenta.

SEKTOR DRŽAVNOG TREZORA

Sektor državnog trezora je u skladu sa Programom rada Vlade za 2012. godinu pripremio sljedeće akte:

- Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o isplati deviznih sredstava građana položenih kod Dafiment banke AD Beograd i Banke privatne privrede DD Podgorica položenih preko preduzeća Jugoskandik DD Beograd ("Službeni list CG", broj 21/08);
- Odluka o zaduživanju i davanju garancija Crne Gore za 2012. godinu;
- Informacija o emisiji Državnih zapisa;
- Izvještaj o državnom dugu Crne Gore za 2011. godinu;
- Informacija o Akcionom planu za prenos odgovornosti upravljanja za IPA komponente III i IV za svaku preporuku uključenu u Izvještaj o procjeni (03.05.2012.);
- Informacija o napretku u procesu uvođenja decentralizovanog sistema upravljanja pretpristupnim fondovima EU u periodu januar - mart 2012. godine (17.05.2012. godine);

- Informacija o napretku u procesu uvođenja decentralizovanog sistema upravljanja pretpristupnim fondovima EU u periodu april - jun 2012. godine (26.07.2012. godine);
- Informacija o Ocjeni usklađenosti sistema i donošenju Odluke o nacionalnoj akreditaciji u slučaju IPA komponenti I i IIb (19.07.2012.godine);
- Odluka o akreditaciji NAO-a i Nacionalnog fonda u vezi sa IPA komponentom I i IIb (25.07.2012. godine);
- Odluka o dodjeli nacionalne akreditacije Operativnoj strukturi IPA komponenti I i IIb (27.07.2012. godine);
- Odluka o izmjeni Odluke o imenovanju lica odgovornih za vršenje decentralizovanog upravljanja pretpristupnim fondovima Evropske unije od 25. oktobra 2012. godine i
- Informaciju o napretku ostvarenom u procesu uvođenja decentralizovanog sistema upravljanja u vezi sa pretpristupnim fondovima za period jul 2012 - septembar 2012. godine od 08. novembra 2012. godine.

Osim navedenog, u toku 2012. godine, pomenuti sektor uradio je i sljedeće:

- Crna Gora je tokom 2012. godine potpisala šest Ugovora o zajmu u ukupnom iznosu od 322,0 mil. € i to:

1. CREDIT SUISSE (150,0 mil.€)

Kreditni aranžman sa bankom Credit Suisse, zaključen 10.04.2012. godine, u visini od 150 miliona €. Navedenim aranžmanom sa Credit Suisse, u visini od 150 miliona eura, oko 52 miliona eura iskorišteno je za refinansiranje postojećeg aranžmana sa Credit Suisse, dok su preostala sredstva, u iznosu od 98 miliona eura, iskorištena su za potrebe finansiranja budžeta.

2. CREDIT SUISSE (100,0 mil.€)

Kreditni aranžman između Credit Suisse, Vlade Crne Gore i Svjetske banke, zaključen 19.07.2012. godine, u iznosu od 100 miliona eura, gdje se Svjetska banka javila kao garant kredita u visini od 60 miliona eura iskorišćen je za finansiranje budžetskog deficita.

3. ERSTE BANKA (30,0 mil. €)

Ugovor o kreditu između Erste Banke iz Austrije i Vlade Crne Gore, zaključen 28.12.2012. godine, u iznosu od 30 miliona eura, za potrebe finansiranja budžeta.

4. SOCIETE GENERALE MONTENEGRO (10,0 mil. €)

Ugovor o kreditu između Socite Generale Montenegro i Vlade Crne Gore, zaključen 27.12.2012. godine, u iznosu od 10 miliona eura, za potrebe finansiranja budžeta.

5. EVROPSKA INVESTICIONA BANKA (20,0 mil. €)

Kreditni aranžman sa Evropskom investicionom bankom, u iznosu od 20 miliona eura, vezano za projekat Hitne mjere za prevenciju i sanaciju posljedica od poplava. Od navedenog iznosa kreditnog aranžmana, 10 miliona eura postalo je efektivno u 2012. godini, a 10 miliona eura u 2013. godini.

6. SVJETSKA BANKA (12,0 mil. €)

Kreditni aranžman sa Svjetskom bankom, u iznosu od 12 miliona eura, zaključen 22.02.2012. godine, namijenjen za potrebe jačanja kvaliteta i relevantnosti visokog obrazovanja i istraživanja u Crnoj Gori kroz stvaranje transparentnog sistema finansiranja i osiguranja kvaliteta obrazovanja i jačanjem sposobnosti za istraživanje i razvoj

- Crna Gora je tokom 2012. godine potpisala jedan Ugovor o garanciji u ukupnom iznosu od 10,00 mil. € i to:

1. EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ (10,0 mil. €):

Kredit namijenjen za projekat hitna rehabilitacija pruge.

SEKTOR ZA FINANSIRANJE I UGOVARANJE SREDSTAVA EU POMOĆI

Sektor za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći (CFCU), koji je prepoznat kao jedan od nosilaca uspostavljanja decentralizovanog upravljanja, tokom 2012. godine, je intezivno radio na sprovođenju aktivnosti, u cilju preuzimanja obaveza i odgovornosti u sprovođenju projekata finansiranih sredstvima EU. Imajući u vidu zahtjevnost samog procesa, u prethodnoj godini se primarno radilo na unaprijeđenju kvaliteta rada državne administracije, samim tim i Sektora, u cilju efikasnog i efektivnog upravljanja navedenim sredstvima.

Može se reći da je proces uspostavljanja decentralizovanog upravljanja u toku 2012. godine **rezultirao velikim napretkom, uzevši u obzir činjenicu da je 31. jula 2012. godine podniet akreditacioni paket, odnosno aplikacija za decentralizovano upravljanje EU sredstvima, u slučaju I i IIb IPA komponente.**

Uz intezivan rad i posvećenost svih tijela uključenih u proces uvođenja decentralizovanog upravljanja, samim tim i Sektora, u 2012. godini odrađene su sledeće aktivnosti:

- **Dodijeljena je Nacionalna akreditacija u slučaju IPA komponenti I i IIb.** Na osnovu sprovedene revizije u periodu februar-jun 2012. godine i dostavljenog Izveštaja o ocjeni usklađenosti, zaključeno je da uspostavljeni sistem za IPA komponente I i IIb odgovara zahtjevima Evropske komisije, uz određene preporuke koje je neophodno otkloniti prije slanja akreditacionog paketa EK. U skladu sa tim, Ministarstvo finansija (CFCU i Nacionalni fond u okviru Sektora trezora) je napravilo jasan akcioni plan, sa definisanim vremenskim rokovima za njihovo otklanjanje, pa su u veoma kratkom roku, preporuke revizora otklonjene i dodijeljena je nacionalna akreditacija od strane NAO-a (*Odluka o dodjeli nacionalne akreditacije Operativnoj strukturi IPA komponenti I i IIb, 27. jul 2012. godine, br. 06-2315/1*);
- **Evropskoj komisiji je poslat Akreditacioni paket za IPA komponente I i IIb, 31. jula 2012. godine.** Ovaj paket, između ostalog, sadrži pregled struktura uključenih u samostalno upravljanje sredstvima za prve dvije IPA komponente; odluke o imenovanjima ključnih aktera u ovom procesu; Uredbu o organizaciji decentralizovanog upravljanja Instrumentom pretprijetne pomoći Evropske unije, kojom je objašnjena organizacija decentralizovanog upravljanja u Crnoj Gori; definisane procedure svih IPA I i IIb tijela, u vezi sprovođenja programiranja, ugovaranja, plaćanja, implementacije i monitoringa u decentralizovanom upravljanju; sve relevante nacionalne zakonske i podzakonske akte; kao i ugovore potpisane između tijela uključenih u upravljanje navedenim sredstvima, a kojima se definišu njihove obaveze i odgovornosti;
- Kancelarija prvog nivoa kontrole, koja je osnovana u okviru Sektora, intezivno je radila na provjeri prihvatljivosti troškova i izdavanju Deklaracija o prihvatljivosti troškova za korisnike projekata u okviru IPA Jadranskog prekograničnog programa. Naime, u toku 2012. godine, Kancelariji je dostavljeno ukupno 40 Izveštaja o napretku projekta. Kontrolori su zaključili 20 Izveštaja, odnosno izdali su 20 Deklaracija o prihvatljivosti troškova, od ukupnog broja dostavljenih Izveštaja za period novembar 2011 - decembar 2012. Pored navedenog, kontrolori su učestvovali na nekoliko sastanaka i treninga u vezi sa programskim aktivnostima i aktivnostima u vezi sa implementacijom i kontrolom projekata u okviru transnacionalnih prekograničnih programa;
- Izrađen je Projektni zadatak i tenderska dokumentacija, a s tim u vezi, sprovedena tenderska procedura za angažovanje nezavisne revizorske kuće koja će sprovesti III

fazu Mape puta (Ocjena usklađenosti) za decentralizovano upravljanje IPA sredstvima u okviru komponenti I i IIb. Naime, faza Ocjene usklađenosti podrazumijeva angažovanje nezavisne revizorske kuće od strane nacionalnih vlasti, u cilju provjere spremnosti uspostavljenih struktura za dodjelu nacionalne akreditacije. Ministarstvo finansija, odnosno predstavnici CFCU-a i NF-a, učestvovali su u sprovođenju tenderske procedure i odabiru nezavisne revizorske kuće. S tim u vezi, faza Ocjene usklađenosti zvanično je počela u februaru, revizija je počela u aprilu, a faza je završena u junu 2012. godine, dostavljanjem Izvještaja o ocjeni usklađenosti;

- **Donijeta je odluka o sistemu plaćanja**, koji će se primjenjivati u okviru decentralizovanog upravljanja IPA sredstvima;
- Predstavnici Sektora učestvovali su u **izradi i testiranju računovodstvenog softvera i Projektnog informacionog sistema (PIS)**, u cilju daljeg unapređenja istih i njihove finalizacije. Jedan od zahtjeva EK, pored vođenja računovodstvene evidencije za sve IPA projekte, jeste izrada Projektnog informacionog sistema za IPA komponente I i IIb, u cilju vođenja evidencije o sprovedenim aktivnostima tokom implementacije projekata, koje se odnose na procedure ugovaranja, sprovođenja tendera i plaćanja;
- Izrađeni su i potpisani Implementacioni sporazumi za I, IIb, III i IV IPA komponentu i Operativni sporazumi za I, IIb, III i IV IPA komponentu. Naime, navedenim sporazumima definišu se obaveze i odgovornosti tijela i lica uključenih u operativne strukture za samostalno upravljanje sredstvima u okviru navedenih komponenti.

SEKTOR ZA FINANSIJSKI SISTEM I UNAPRIJEĐENJE POSLOVNOG AMBIJENTA

Ključne aktivnosti Sektora za finansijski sistem i unaprijeđenje poslovnog ambijenta, u izvještajnom periodu, su:

- U skladu sa preporukom Evropske komisije, donešen je Zakon o finansijskom obezbjeđenju (kolateralu), koji je u potpunosti usklađen sa relevantnim EU direktivama;
- U saradnji sa Centralnom bankom, pripremljen je Nacrt zakona o stambenim štedionicama, kojim se stvaraju pravne pretpostavke za osnivanje stambenih štedionica, kao specijalizovanih kreditnih institucija, u okviru kojih bi se akumulirala stambena štednja i odobravalu stambeni krediti stambenim štedišama, i na taj način pomoglo građanima koji nemaju riješeno stambenom pitanje. Nacrt je objavljen na javnu raspravu, koja je završena 16.09.2012. godine;
- U saradnji sa Centralnom bankom, pripremljen Nacrt zakona o platnom prometu, kojim će se izvršiti potpuno usklađivanje sistema platnog prometa sa relevantnim EU direktivama;
- U skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju, donešeno je Uputstvo o bližem načinu sprovođenja izvršenja na novčanim sredstvima koja se vode na računu izvršnog dužnika;
- U saradnji sa Centralnom bankom, Komisijom za hartije od vrijednosti i Agencijom za nadzor osiguranja pripremljen je nacionalni Plan za upravljanje finansijskom krizom na nivou cjelokupnog finansijskog sistema;
- U cilju daljeg usaglašavanja s relevantnim evopskim zakonodavstvom, donešen je Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju. Donošenjem ovog zakona uvodi se tržišna konkurencija u dijelu visine premija; postiže veći stepen zaštite oštećenih lica; omogućuje se efikasniji rad Nacionalnog biroa osiguravača; poboljšava se informisanost korisnika osiguranja; pojednostavljuje se proces prijavljivanja štetnog događaja; smanjuje broj neosiguranih vozila, itd;
- U cilju usklađivanja domaće regulative sa EU propisima, iz oblasti poznate pod nazivom Solventnost I, kao i ispunjenjem obaveza postavljenih međunarodnim ugovorima i EU direktivama, otklanjanjem uočenih nedosljednosti i ograničenja u

- postojećim normama, kako bi se omogućilo efikasna implementacija zakona, donešen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju;
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, kojim je odatno uređen način polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju;
  - Radi uspostavljanja savremenog i sveobuhvatnog zakonodavnog okvira, u skladu sa EU direktivama i relevantnim međunarodnim standardima, donešen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma;
  - U saradnji sa Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma pripremljen Pravilnik o indikatorima za prepoznavanje sumnjivih klijenata i transakcija, kojim su proširene i ažurirane liste indikatora za pranje novca i finansiranje terorizma;
  - U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma, u saradnji sa Centralnom bankom i Upravom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma pripremljen je Pravilnik o sadržaju i vrsti podataka o uplatiocu koji prate elektronski prenos novčanih sredstava.

Ostale aktivnosti:

Analiza efekata propisa je formalno uvedena u crnogorski regulatorni sistem 01. januara 2012. godine. Obaveza je propisana čl. 33 i 40 Poslovnika Vlade Crne Gore. Prije formalnog stupanja na snagu, stvoreni su svi neophodni administrativni i institucionalni preduslovi za njeno uvođenje.

Na ovaj način je prestala da važi obaveza predlagača da Ministarstvu finansija na posebnom fiskalnom obrascu dostavlja procjenu fiskalnog uticaja koji bi sprovođenje akta imalo na budžet Crne Gore, sredstva Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, Fonda za zdravstveno osiguranje, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i budžet lokalne samouprave.

Pored zakona, i sva podzakonska akta (uredbe, odluke, pravilnici, uputstva...) moraju biti upućena na mišljenje Ministarstvu finansija.

Takođe, Sektor je pripremio i objavio Uputstvo o sačinjavanju izvještaja o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, čiji je sastavni dio Obrazac Izvještaja o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa.

Od formalnog uvođenja RIA-e do kraja 2012. godine, Ministarstvo finansija je dalo mišljenje na 299 akata i to na 203 podzakonska akta i 96 zakona (mišljenja se odnose na sprovedenu RIA-u, uticaj akta na poslovni ambijent i uticaj na budžet Crne Gore).

Sektor je koordinirao radom Radne grupe za unapređenje regulative za zapošljavanje stranaca, koja je sprovela aktivnosti u cilju pripremi izmjene regulative za zapošljavanje stranaca u cilju unaprjeđenja procedura, smanjenja troškova i boljeg administriranja od strane nadležnih institucija. U tom cilju, pripremljene su izmjene i dopune Zakona o zapošljavanju i radu stranaca, Zakona o strancima i Pravilnika o načinu odobravanja privremenog boravka i stalnog nastanjenja i izdavanju putnih i drugih isprava strancima, čime su skraćeni rokovi za izdavanje odobrenja za privremni boravak, eliminisane procedure za prijave početka i prestanka rada stranca za pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori, smanjen broj i vrsta radnih dozvola, skraćeni rokovi za odlučivanje o zahtjevu za izdavanje radne dozvole.

Utvrđivanjem preporuka koje je moguće implementirati u regulatorni okvir Crne Gore, Sektor je u saradnji sa resornim organima pripremio Akcioni plan za implementaciju preporuka

"Giljotine" propisa sa okvirnim rokovima realizacije, koji je usvojen na Vladi. U cilju praćenja sprovođenja preporuka, vrši se tromjesečna evaluacija.

Od 15. maja 2012. godine, preko Portala eUprave omogućeno je elektronsko podnošenje zahtjeva za registraciju novih privrednih subjekata u Crnoj Gori (AD, DOO, OD, KM, NVO, Zadruga i drugo) čime je zamijenjen dolazak na šaltere i čekanje redova.

Elektronska prijava je u potpunosti usklađena sa zakonskim okvirom registracije privrednih subjekata tako da kod osnivanja D.O.O. društva max broj osnivača jeste 30, dok kod A.D. moguće je neograničeno unijeti broj članova organa upravljanja ili skupštine.

Savjet za regulatornu reformu i unaprijeđenje poslovnog ambijenta je u aprilu 2012. godine, na prijedlog Ministarstva finansija, usvojio AP za unapređenje poslovnog ambijenta kojim je definisana realizacija kratkoročnih i dugoročnih aktivnosti na unapređenju stanja u sljedećim oblastima: započinjanje biznisa, izdavanje građevinskih dozvola, registrovanje imovine, plaćanje poreza, izvršenje ugovora i zatvaranje biznisa. Većina kratkoročnih mjera je realizovana.

SEKTOR ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM, RAČUNOVODSTVO I REVIZIJU

U izvještajnom periodu, u Sektoru za poreski i carinski sistem pripremljeno je osam prijedloga zakona, pet uredbi i deset praviilnika, i set drugih akata, i to:

ZAKONI

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama ("Službeni list CG", broj 28/12)

Navedenim zakonom izvršeno je poboljšanje postojećih rješenja koja se odnose na upotrebu gasnih ulja i tečnog naftnog gasa koji služe za grijanje, kao i uspostavljanje sistema ostvarivanja prava na nižu akcizu kroz model plaćanja i refundiranja dijela plaćene akcize, radi uspostavljanja efikasnije kontrole.

2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list CG", broj 14/12)

Navedenim zakonom izvršeno je uskladjivanje poreskih olakšica koje se odnose na nedovoljno razvijene opštine sa EU pravilima državne pomoći. Zakon predviđa oslobođenje od plaćanja poreza na dobit pravnih lica za novoosnovana pravna lica u nedovoljno razvijenim opštinama, za period od 8 godina.

3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list CG", broj 14/12)

Navedenim zakonom izvršeno je usklađivanje poreskih olakšica koje se odnose na nedovoljno razvijene opštine sa EU pravilima državne pomoći. Ovim zakonom se precizira osnovica za oporezivanje nerezidentnih fizičkih lica, definišu slobodna zanimanja koja plaćaju porez na prihode od samostalne djelatnosti, i bliže uređuje procedura oporezivanja prihoda od kapitalnih dobitaka.

4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom socijalnom osiguranju ("Službeni list CG", broj 14/12)

Navedenim zakonom unaprijeđena su zakonska rješenja u dijelu utvrđivanja maksimalne osnovice za obračun dobrinosa penzijskog invalidskog osiguranja, zdravstvenog osiguranja i nezaposlenosti, na teret zaposlenog i na teret poslodavca. Novim rješenjima, za lica koja obavljaju samostalnu djelatnost i po tom osnovu plaćaju porez u paušalnom iznosu precizirano je da osnovicu za plaćanje doprinosa predstavlja oporezivi dohodak, koji zavisi

od prometa čime su dodatno rasterećene kategorije koje ostvaruju manji promet. Zakonom je dodatno precizirana osnovica na koju se obračunavaju doprinosi za predstavnike diplomatsko-konzularnih predstavništava.

5. Zakon o taksama na pristup određenim uslugama od opšteg interesa i za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičnih i akustičnih uređaja ("Službeni list CG", broj 28/12)

Navedenim zakonom propisuje se obaveza plaćanja posebnih taksa, i to na: karticu mobilne telefonije (SIM karticu), tarifno brojilo za mjerenje utroška električne energije, priključak kablovske elektronske komunikacione mreže za distribuciju radio i TV programa (kablovski priključak), za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičnih i akustičnih uređaja u ugostiteljskim objektima. Ovaj zakon je privremenog karaktera i primjenjivaće se do 1. januara 2014. godine.

6. Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o poreskoj administraciji ("Službeni list CG", broj 28/12)

Navedenim zakonom stvaraju se uslovi za efikasnije izmirivanje poreskog duga, odnosno omogućava se poreskim obveznicima da prvo izmiruju glavnicu poreskog duga, a zatim kamatu. Zakonom je predviđeno da Poreska uprava kvartalno objavljuje listu poreskih dužnika na osnovu kriterijuma koje propisuje Vlada.

7. Zakon o potvrđivanju Ugovora između Crne Gore i Ujedinjenih Arapskih Emirata o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak i na imovinu („Službeni list CG- Međunarodni ugovori”, br. 09/12)

Navedeni zakon Skupština Crne Gore je usvojila 19. juna 2012. godine, a primjenjivaće se od 1. januara 2013 godine. Ovim ugovorom postiže se: eliminisanje dvostrukog oporezivanja dohotka rezidenata; obezbjeđenje fiskalne i pravne sigurnosti; osiguranje pozitivnog dejstva poreskih olakšica radi stimulanja ulaganja; generalna primjena načela jednakog poreskog tretmana fizičkih i pravnih lica; unapređenje saradnje poreskih organa.

8. Zakon o Carinskoj tarifi ("Službeni list CG", broj 28/12)

Zakonom o Carinskoj tarifi, koji je Skupština usvojila na sjednici od 24. maja 2012. godine, izvršeno je usaglašavanje redovnih carinskih stopa sa carinskim stopama dogovorenim Protokolom o pristupanju Crne Gore Sporazumu iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (STO). Predmetnim zakonom izvršeno je i dodatno usklađivanje s relevantnim propisima EU (Regulativa Savjeta (EEC), br. 2658/87 o tarifi i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj Carinskoj tarifi) u dijelu oslobođenja od plaćanja carine na uvoz robe za ugradnju u određene vrste plovila, civilnih vazduhoplova i farmaceutskih supstanci.

UREDBE

1. Uredba o načinu ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja takse na tarifno brojilo („Službeni list CG“, br. 44/12)

Navedenom uredbom propisuje se način ostvarivanja prava na oslobođenje od plaćanja takse na tarifno brojilo za vlasnike primarnih stambenih objekata (mjesto stanovanja) i korisnike prava socijalne zaštite.

2. Uredba o dopunama Uredbe o obilježavanju duvanskih proizvoda i alkoholnih pića kontrolnim akciznim markicama („Službeni list CG“, br. 53/12)

Navedenom uredbom izvršena su poboljšanja postojećih rješenja u pogledu zaštite akciznih markica i stvaranja uslova za bolju kontrolu prometa akciznih proizvoda.

3. Uredba o uslovima i kriterijumima objavljivanja liste poreskih dužnika („Službeni list Crne Gore“, broj 56/12)

Navedena uredba primjenjivaće se od 1.jula 2013.godine. Ovom uredbom propisano je da poreski organ, kvartalno na svojoj internet stranici, objavljuje listu od 100 poreskih dužnika koji, prema evidenciji tog organa, imaju najveći poreski dug, a dospjele poreske obaveze (PDV, dobit, koncesije i porez na promet nepokretnosti) nijesu izmirili u periodu dužem od 12 mjeseci u kontinuitetu. Takođe, uredbom je propisano da poreski organ kvartalno objavljuje i listu 50 poreskih dužnika koji ne izmiruju obaveze po osnovu poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje na lična primanja, u periodu dužem od šest mjeseci u kontinuitetu..

4. Uredba o Carinskoj tarifi za 2012. godinu ("Službeni list CG", broj 43/12)

Vlada Crne Gore je na sjednici od 5. jula 2012. god. usvojila Uredbu o Carinskoj tarifi za 2012. god. kojom je izvršeno usaglašavanje preferencijalnih carinskih stopa koje Crna Gora primjenjuje na osnovu sporazuma o slobodnoj trgovini (EU, CEFTA, EFTA, Rusija,Turska, Ukrajina,) sa redovnim stopama iz novog Zakona o Carinskoj tarifi.

5. Uredba o Carinskoj tarifi za 2013. godinu ("Službeni list CG", broj 3/13)

Vlada Crne Gore je na sjednici od 20. decembra 2012. godine donijela Uredbu o Carinskoj tarifi za 2013. godinu kojom je izvršeno usaglašavanje nomenklature nacionalne Carinske tarife sa Kombinovanom nomenklaturom EU za 2013. godinu (Regulativa Komisije broj 927/2012 od 9. oktobra 2012. godine o izmjenama Aneksa I Uredbe Savjeta (EEC), broj 2658/87 od 23. jula 1987. godine o tarifi i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj Carinskoj tarifi). Osim redovnih carinskih stopa predmetnom uredbom obuhvaćene su sve izmjene koje se odnose na carinske stope utvrđene sporazumima o slobodnoj trgovini (EU, CEFTA, EFTA, Rusija,Turska, Ukrajina,), čime se dobilo kodifikovano rješenje koje će olakšati poslovanje privrednicima koji se bave spoljnom trgovinom.

PRAVILNICI

1. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o obliku i sadržini godišnje prijave za obračunavanje i plaćanje poreza na dohodak fizičkih lica („Službeni list CG“, broj 23/12)
Navedenim pravilnikom izvršena je korekcija sadržaja godišnje poreske prijave u skladu za izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

2. Pravilnik o dopuni Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama („Službeni list CG“, broj 35/12)

Navedenim pravilnikom omogućava se kupcima gasnih ulja i tečnog naftnog gasa koja se koriste za grijanje da plate akcizu za gasna ulja u iznosu od 350 eura na 1000 l, odnosno za tečni naftni gas u iznosu od 123,5 eura na 1000 kg, a zatim ostvare pravo na povraćaj dijela plaćene akcize do iznosa akcize propisane shodno odredbama Zakona o akcizama (član 52 stav 3 tačka 4 alineja 3, odnosno tačka 6 alineja 3).

3. Pravilnik o bližem postupku izvoza duvanskih proizvoda („Službeni list CG“, broj 35/12)

Navedenim pravilnikom uređuje se postupak izvoza duvanskih proizvoda koji nijesu obilježeni posebnom izvoznom markicom.

4. Pravilnik o utvrđivanju iznosa najpopularnije cijene cigareta ("Službeni list CG", broj 61/12)

Navedeni pravilnik primjenjivaće se od 1. januara 2013. godine. Ovim pravilnikom propisuje se iznos najpopularnije cjenovne kategorije cigareta koje su imale najveći obim prodaje u 2012. godini.

5. Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama ("Službeni list CG", broj 66/12)

Navedeni pravilnik primjenjivaće se od 8. januara 2013. godine. Ovim pravilnikom izvršene su izmjene u pogledu ostvarivanja prava na povraćaj akcize za tečni naftni gas.

6. Pravilnik o obliku i sadržini obrazaca za obračun taksi na pristup određenim uslugama od opšteg interesa i za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičnih i akustičnih uređaja („Službeni list CG“, broj 35/12)

Navedenim pravilnikom propisani su obrasci za obračun taksi na pristup određenim uslugama od opšteg interesa i za upotrebu duvanskih proizvoda i elektroakustičnih i akustičnih uređaja.

7. Pravilnik o načinu i postupku povraćaja više plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje („Službeni list CG“, br. 42/12)

Navedenim pravilnikom uređuje se procedura povraćaja preplaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje za zaposlenog i poslodavca.

8. Pravilnik o obliku, sadržini i postupku izdavanja potvrde o rezidentnosti u poreske svrhe („Službeni list CG“, br. 42/12)

Navedenim pravilnikom uređuje se oblik i sadržina potvrde o rezidentnosti, radi izbjegavanja dvostrukog oporezivanja dohotka fizičkih lica i dobiti pravnih lica.

9. Pravilnik o načinu priznavanja isplaćenih naknada korisnicima stručnog osposobljavanja kao više plaćeni porez („Službeni list CG“, broj 51/12),

Navedenim pravilnikom se, shodno Zakonu o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem, propisuje bliži način i postupak kojim se poslodavcu, kod kojeg je vršeno stručno osposobljavanje lica sa stečenim visokim obrazovanjem, priznaju isplaćene novčane naknade korisnicima stručnog osposobljavanja, kao više plaćeni porez.

Najznačajnije aktivnosti vezane za funkcionisanje sistema finansiranja lokalne samouprave u 2012. godini odnosile su se na pripremu sljedećih akata:

1. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o raspodjeli i korišćenju sredstava Egalizacionog fonda („Sl. list CG“, broj 50/11 i 50/12)

Izmjenama Pravilnika omogućava se maksimalno korišćenje neraspoređenih sredstava Egalizacionog fonda (10%) za odobravanje bezkamatnih pozajmica opštinama koje su korisnici sredstava Egalizacionog fonda, a koje bi opštine koristile za pokriće deficita budžeta.

2. Odluka o dodjeli uslovnih dotacija opštinama za 2012. godinu (Vlada je usvojila na sjednici od 10. maja 2012. godine)

Prema navedenoj odluci, opštinama koje su ispunile uslove Evropske unije za korišćenje sredstava IPA fondova za finansiranje manjih infrastrukturnih opštinskih projekata, na ime kofinansiranja tih projekata od strane Vlade po osnovu uslovnih dotacija opredijeljeno je 750.000,00€. Sredstva po navedenom osnovu, prema ovoj odluci opredijeljena su opštinama: Berane, Bijelo Polje, Danilovgrad, Pljevlja, Cetinje, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Rožaje, Plav i Ulcinj.

3. Rješenje o konačnoj raspodjeli sredstava Egalizacionog fonda za 2011. godinu („Sl. list CG“ broj 32/12)

Prema ovom rješenju, opštinama je iz sredstava Egalizacionog fonda za 2011. godinu, raspoređeno 23.448,865 i to: po privremenom rasporedu 21.026.280,00 € i na ime razlike po konačnom obračunu 2.422.585,00 €.

4. Plan akontativne raspodjele sredstava Egalizacionog fonda za 2013. godinu („Sl. list CG“, broj 61/12)

Prema navedenom planu, sredstva Egalizacionog fonda za 2013. godinu planirana su u iznosu od 23,0 mil. €. Pravo na korišćenje ovih sredstava, primjenom zakonskih kriterijuma, ostvarilo je 14 opština, i to: Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Danilovgrad, Žabljak, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Pljevlja, Rožaje, Ulcinj, Cetinje i Šavnik.

5. Program finansijskog restrukturiranja opština u cilju konsolidacije lokalnih finansija

Ugovor o finansijskom restrukturiranju sa Ministarstvom finansija, u toku 2012. godine potpisale su dvije opštine i to: Žabljak i Budva. U 2010 i 2011. godini ovaj ugovor potpisalo je 6 opština i to opštine: Nikšić, Berane, Kolašin, Plav, Pljevlja, kao i Prijestonica Cetinje.

Ostale aktivnosti:

U Odsjeku za drugostepeni upravni poreski i carinski postupak, u 2012. godini, zaprimljeno je ukupno 1505 predmeta, od čega je 37 predmetna prenešeno iz prethodne godine, a 1468 su žalbe izjavljene protiv prvostepeni rješenja Poreske uprave i Uprave carina. U 70 predmeta pokrenut je upravni spor pred Upravnim sudom. Od ukupnog broja primljenih žalbi, riješene su 1449, dok je ostalo neriješeno 56 žalbi, tako što je u propisanom roku riješeno 378, a po isteku roka 1.071 žalbi.

Pripremljena je **Analiza o realizaciji poreske politike za 2011. godinu**, koju je Vlada usvojila sredinom aprila 2012. godine. Navedenom analizom dat je prikaz ostvarenih poreskih prihoda po svim osnovama (porezi, doprinosi, takse, naknade, i dr.), ocjena stanja realizacije postavljenih ciljeva u oblasti poreske politike za 2011. godinu i dat predlog zaključaka za aktivnosti koje treba preduzeti u ovoj oblasti u toku 2012. godine.

U 2012. godini su sprovedene sljedeće aktivnosti:

- Održavanje i unapređenje projekta UCG (objedinjena registracija i naplata),
- Održavanje informacionog sistema za ostale poreske oblike, koji nisu obuhvaćeni UCG projektom (pdv, akcize, porez na promet nepokretnosti, koncesije)
- Održavanje i unapređenje projekta „Centralni registar privrednih subjekata“ (u mjeri u kojoj je to bilo moguće zbog tehničkih ograničenja),
- Implementacija projekta UCG3, koji obuhvata sistem elektronskog podnošenja prijave za PDV, poreza na dobit, finansijskih iskaza (bilans stanja i bilans uspjeha).

SEKTOR ZA CENTRALNU HARMONIZACIJU FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE I UNUTRAŠNJE REVIZIJE U JAVNOM SEKTORU

Sektor za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru (u daljem tekstu: CHU) je tokom 2012. godine obavljao poslove koji se odnose na izradu propisa iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrola i unutrašnje revizije u javnom sektoru i u saradnji sa institucijama u javnom sektoru Crne Gore, preduzimao aktivnosti na koordinaciji, uspostavljanju i implementaciji ovog sistema.

U oblasti finansijskog upravljanja i kontrola, aktivnosti su bile usmjerene na dalje unaprijeđenje regulatornog okvira, pregled postojećeg sistema upravljanja i kontrola i identifikovanje oblasti u kojima je potrebno unaprijediti sistem.

U navedenoj oblasti ostvareni su sljedeći rezultati:

- Donijeto je **Uputstvo o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrola** (»Službeni list CG«, broj 55/12);
- Donijeto je **Uputstvo za pripremu knjige procedura** (jul 2012. godine) i primjere internih akata za određene poslovne procese subjektima javnog sektora na centralnom i lokalnom nivou u cilju realizacije Zaključka Vlade Crne Gore, kojim se obavezuju svi korisnici sredstava budžeta na sprovođenje finansijskog upravljanja i kontrole;
- Imenovano je 79 lica zaduženih za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola, od kojih je 66 na centralnom, a 13 na lokalnom nivou;
- 27 institucija je usvojilo Akcioni plan za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole, od kojih je 25 na centralnom, a 2 na lokalnom nivou;
- 34 korisnika sredstava budžeta obavijestilo je CHU da je donijelo Knjigu procedura, od čega je 31 na centralnom, a 3 na lokalnom nivou.

U oblasti uspostavljanja i razvoja unutrašnje revizije, naglasak u aktivnostima je bio na organizovanju i održavanju obuke i sertifikacije unutrašnjih revizora u javnom sektoru, kao i daljem unaprijeđenju okvira za obavljanje revizije, uspostavljanju jedinica za unutrašnju reviziju i angažovanju unutrašnjih revizora.

U navedenoj oblasti ostvareni su sljedeći rezultati:

- Donijeta je **Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru** (Službeni list CG«, broj 50/12 od 1.10.2012.godine), kojom je obezbijedena racionalizacija u uspostavljanju posebnih organizacionih jedinica za unutrašnju reviziju kod subjekata javnog sektora na centralnom i lokalnom nivou. Prilikom predlaganja rješenja uzeta je u obzir djelatnost, priroda, obim i specifičnost poslovanja subjekata javnog sektora;
- Donijeto je **Uputstvo o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o radu unutrašnje revizije s** (Službeni list CG«, broj 55/12). Ovim uputstvima su propisani sadržaji kvartalnog i godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrola i o radu unutrašnje revizije;
- Jedinice za unutrašnju reviziju organizaciono je uspostavilo 39 korisnika sredstava budžeta (26 na centralnom i 13 na lokalnom nivou);
- U 31 jedinici za unutrašnju reviziju (23 na centralnom i 8 na lokalnom nivou) izvršeno je raspoređivanje 47 unutrašnjih revizora (31 na centralnom i 16 na lokalnom nivou);
- 25 korisnika sredstava budžeta na centralnom nivou poslove unutrašnje revizije povjerilo je na osnovu Sporazuma jedinici za unutrašnju reviziju drugog korisnika;

- Nacionalna sertifikacija organizovana je u skladu sa Pravilnikom o programu i načinu polaganja ispita za ovlašćenog unutrašnjeg revizora u javnom sektoru. Nakon sprovedenog ispita 7 kandidata je steklo zvanje Ovlašćeni unutrašnji revizor u javnom sektoru.

Osim navedenih aktivnosti urađeno je i sljedeće:

- Donijet je **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru**(Službeni list CG«, broj 30/12 od 8.6.2012.godine), kojim je izvršeno pravno tehničko poboljšanje u pogledu izvještavanja o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola i unutrašnje revizije u javnom sektoru i ocjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola i unutrašnje revizije kod subjekata javnog sektora;
- Donijeta je **Strategija daljeg razvoja sistema unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru za period 2013/2017.godina** i Akcioni plan za sprovođenje Strategije za period 2013-2014.godina;
- Pripremljen je **Konsolidovani izvještaj o sistemu unutrašnjih kontrola u javnom sektoru Crne Gore u 2011.godini** koji je Vlada Crne Gore razmatrila i usvojila u junu 2012. godine.

Do novembra 2012. godine nastavljena je saradnja sa konsultantima angažovanim na projektu „Jačanje sistema upravljanja i kontrole finansijske podrške EU Crnoj Gori“, kao pomoć u realizaciji aktivnosti u oblasti harmonizacije finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru.

SEKTOR ZA IMOVINSKO PRAVNE POSLOVE

Aktivnosti navedenog sektora u toku 2012. godine, bile su sljedeće:

- Sektor za imovinsko – pravne poslove u II kvartalu 2012. godine, u saradnji sa Upravom za imovinu i Sekretarijatom za zakonodavstvo pripremio je Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini. Zakon o izmjenama i dopunama zakona o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini objavljen je u “Službenom listu Crne Gore” broj 31/12;
- Sektor za imovinsko – pravne poslove u IV kvartalu 2012. godine, u saradnji sa Upravom za imovinu i Sekretarijatom za zakonodavstvo pripremio je Prijedlog Uredbe o načinu i postupku prodaje privremeno oduzete nepokretne imovine i Predlog Uredbe o načinu i postupku davanja u zakup privremeno oduzete imovinu. Vlada Crne Gore je donijela Uredbu o načinu i postupku prodaje privremeno oduzete nepokretne imovine i Uredbu o načinu i postupku davanja u zakup privremeno oduzete imovine (objavljene u “Službenom listu Crne Gore” broj 57/12).

Donošenje navedenih akata nije bilo predviđeno Programom rada Vlade za 2012. godinu.

ODJELJENJE ZA PRIPREMU DRŽAVNE POMOĆI

U skladu sa Programom rada Vlade Crne Gore za 2012.godinu, Odjeljenje za pripremu državne pomoći je u II kvartalu 2012. godine pripremio i Vladi dostavilo Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći za 2011. godinu koji je Vlada i potvrdila.

Nakon konsultacija sa Evropskom komisijom i dobijanja pozitivne ocjene, Ministarstvo finansija i Ministarstvo ekonomije su uputili Vladi Crne Gore Prijedlog Odluke o mapu državnih pomoći na usvajanje, što je bila još jedna obaveza iz SSP-a. Vlada Crne Gore je, u

martu 2012. godine, usvojila navedenu Odluku koja se odnosi na pomoć za podsticanje ekonomskog razvoja oblasti gdje je životni standard izuzetno nizak ili gdje postoji velika nezaposlenost.

Vlada Crne Gore, na sjednici od 11. oktobra 2012. godine, donijela je Uredbu o dopuni Uredbe o načinu i postupku podnošenja prijave državne pomoći.

ODJELJENJE ZA UNUTRAŠNJU REVIZIJU

Odjeljenje za unutrašnju reviziju Ministarstva finansija obavlja poslove unutrašnje revizije na način i po postupku propisanim Zakonom o sistemu unutrašnjih kontrola u javnom sektoru, Pravilnikom o načinu i postupku rada unutrašnje revizije, Priručnikom za unutrašnju reviziju i Poveljom unutrašnje revizije. Unutrašnja revizija se vrši radi davanja objektivnog stručnog mišljenja i savjeta o adekvatnosti sistema finansijskog upravljanja i kontrola u cilju unaprijeđenja poslovanja subjekta.

U skladu sa Pravilnikom o programu i načinu polaganja ispita za ovlašćenog unutrašnjeg revizora u javnom sektoru organizovana je Nacionalna sertifikacija. Obuka za polaganje ovog ispita obuhvatala je teorijsku i praktičnu obuku koju je sproveo Ministarstvo finansija. Ispit za nacionalnu sertifikaciju održan je 30. i 31. oktobra 2012. godine.

Osim nacionalne sertifikacije, Ministarstvo finansija je u saradnji sa CEF-om (Center of Excellence in Finance) iz Ljubljane i uz podršku CEI-a (Central European Initiative), Vlade republike Njemačke i Vlade Republike Slovenije, organizovalo obuku i sertifikaciju unutrašnjih revizora, koja se zasniva na međunarodnim standardima i najboljoj praksi. Program obuke i sertifikacije unutrašnjih revizora u javnom sektoru odvija se po program CIPFA-e (Chartered Institute of Public Finance and Accountancy). Ovaj program traje jednu godinu, od septembra 2012. do septembra 2013. godine, a sastoji se od 4 modula od kojih je jedan nacionalni i tri međunarodna.

U saradnji sa ekspertima EU projekta „Jačanje sistema upravljanja i kontrole finansijske podrške EU Crnoj Gori“, a u skladu sa najboljom praksom i prihvaćenim standardima utvrđenim od strane Instituta internih revizora Odjeljenje za unutrašnju reviziju odradilo je Strateški plan unutrašnje revizije za period 2013-2015. godine, a u okviru njega i godišnji plan rada za 2013. godinu.

ODJELJENJE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE

U toku 2012. godine uspješno su realizovani i otpočeli novi projekti u okviru IPA programa koje finansira Evropska unija:

- Uspješno je završen IPA 2009 projekat „Jačanje državne revizorske institucije u Crnoj Gori“ koji je trajao 24 mjeseca, a imao je za cilj efektivnu provjeru sistema upravljanja i kontrole EU i javnih sredstava u Crnoj Gori. Vrijednost projekta je bila 1.200.000 eura, od čega je iz IPA fondova izdvojeno 800.000 €, a 400.000 eura je doniralo Njemačko federalno Ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj;
- Jedinica za implementaciju projekata prisustvovala je Upravnim odborima tekućih projekata kao što su „Strategija razvoja Crne Gore i Nacionalni plan razvoja“, kao i „Jačanje sistema upravljanja i kontrole finansijske pomoći Evropske unije Crnoj Gori“. Projekti se realizuju planiranom dinamikom;
- U martu 2012. otpočeo je IPA 2010 projekat „Nadogradnja IT kapaciteta Poreske uprave“ čiji je cilj podrška Vladi Crne Gore kod fiskalnog planiranja i maksimalne naplate poreza u cilju stvaranja stabilnih budžetskih prihoda u Crnoj Gori. Vrijednost projekta je 667.000 eura, od čega je 167.000 eura nacionalno kofinansiranje;
- U avgustu 2012. otpočeo je tvining laki projekat Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma „Jačanje borbe protiv pranja novca“, čiji je cilj jačanje

pravnog i regulatornog okvira za borbu protiv pranja novca i izvršnog sistema. Vrijednost projekta je 250.000 eura i trajeće 6 mjeseci;

- Jedinica za implementaciju projekata u saradnji sa Sektorom za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći i Upravom za javne nabavke pripremila je Projektni zadatak (Terms of reference) za projekat "Razvoj kapaciteta i detaljan dizajn sistema e-nabavki", koji se finansira kroz okvirni ugovor. Vrijednost projekta je 200.000 €, a period realizacije projekta je jun 2012 – jun 2013;
- Tokom 2012. finalizovan je Opis projekta (Project Fiche) za IPA 2012/2013 program, koji se ogledao u sektorskom pristupu programiranja, tako da je u okviru sektora Reforma javne uprave odobren opis projekta "Jačanje upravljanja EU fondovima i administrativnih procedura". Korisnici ovog projekta su Uprava za kadrove i Ministarstvo finansija, a ukupna vrijednost projekta je 1.400.000 eura, od čega je 100.000 eura nacionalno kofinansiranje.

Osim navedenog, predstavnici Ministarstva finansija Crne Gore i Ministarstva finansija Holandije potpisali su Bilateralni program saradnje za 2012. godinu, koji se bazira na obnovljenom Memorandumu o saradnji koji su predstavnici dva ministarstva potpisali u decembru 2010. godine.

Crnoj Gori je u oktobru 2012. godine uručen Izvještaj o napretku za 2012. Godinu, pri čemu je zaključeno da je Crna Gora postigla uspjeh u ispunjavanju sedam ključnih prioriteta iz Mišljenja i postigla vidljiv napredak. Značajan napredak ostvaren je u oblasti slobodnog kretanja kapitala, statistike, javnih nabavki, oporezivanja, carinske unije i finansijske kontrole. Do kraja 2012. godine oformljene su strukture za 10 pregovaračkih poglavlja u kojima je 27 predstavnika Ministarstva finansija.